1939 ий
12
АПРЕЛЬ
№ 32 (531)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден горком орган

100 ТӰЖЕМ ТРАКТОРИСТКА-ШАМЫЧЫМ ЯМДЫЛЫШАШ ВЕРЧ

СССР ден РСФСР Верховный Советын самырык депутаткыже-шамыч производство деч отрыватлыде 100 тӱжем ӱдрамаш тракториста-шамычым ямдылен шукташ пӱтынь комсомольский организаций ден земельный орган шамычым ӱжыныт. Самырык депутатка-шамычын моткоч чапле инициативыштым ВЛКСМ ЦК, СССР Наркомзем ден СССР Совхоз-шамыч Наркомат одобритленыт да ӱдрамаш тракториста-шамычым ямдылышаш верч большевистски кучедал шогаш комсомольский руководитель ден ялозанлык пашаенг-шамычым обязатленыт.

Самырык патриотка-шамычын ӱжмашыштым колхозлаште, совхозлаште да машинно-тракторный станцийлаште моткоч шокшын вашлийыч. Кызыт Советский Союз мучко тӱжем дене самырык ӱдрамаш-шамыч тракторный техника дене овладеватлен достойный тракториста лийын шуаш обязательствым пуат. Кажныжат умла: вет тиде мероприятий ВКП(б) XVIII с'ездын ял озанлык ден эл оборона шотышто шындыме задача-шамычым илышыш пуртен шуктымаште способствоватлыше серьезный мероприятий улеш. Сандене СССР ден РСФСР Верховный Совет депутатка-шамычын ӱжмашыштлан поснак кугу вниманийым уделятлаш кӱлеш.

Кок Сталинский пятилетка жапыште колхозный ялаште миллионат пелэ утла тракторист ден комбайнер-шамычым ямдылыме. Сложный машина дене овладеватлыше тӱжем дене советский ӱдрамаш-шамыч улыт. Нунын кокла гыч Ленинско-Сталинский комсомолын пестоватлен куштымо самырык ӱдыр-шамычат улыт. Советский калык кугешнен йӧратыме П. Ангелина, П. Ковардак, М. Мухортова, В. Бахолдина, К. Валагаева да моло славный йолташ-шамыч дене моткоч чот гордитла. Нунын сай примерышт дене шкенан родиналан мучко преданный улшо шӱдӧ дене да тӱжем дене самырык поколений-шамыч кушкыт.

Туге гынат, ӱдрамаш тракториста-шамычым ямдылыме шотышто але паша шагал ышталтын. МТС лаште да совхозлаште ӱдрамаш тракториста-шамыч дене эреак ыштыше ӱдрамаш тракторный бригада-шамыч моткоч шагал улыт. Ятыр комсомольский руководитель ден земельный орган пашаенг - шамыч ӱдрамаш тракториста-шамыч ямдылыме задачым аклен огытыл да тудым кӱлдымӧ пашалан шотлевыт. Тыгай недооценка ваштареш мланна решительно кучедалман. Умлаш кӱлеш: ӱдрамаш-шамычын сложный машинан техникыже дене овладеватлышаш верч кучедалме пашашт государственный значенийан почетный пашаулеш. Сандене нунын йыр большевистский обстановкым ыштен практический пашаштышт деловой полышым пуман, нунын дек эреак товарищеский забота лийже да нунылан чыла условийым создаватлыман. Тыге советский ӱдрамаш-шамыч нимогай йӧсылык деч лӱдде сложный машинан техникше дене овладеватлен кертышт.

Тиде шотышто Марийский комсомольский организаций ончылнат пеш кугу да серьезный задача-шамыч шогат. Районный комсомольский руководитель-шамыч марий ӱдрамаш-шамычым, депутатка-шамычын ӱжмашышт дене ознакомитлен, кызытак практический пашалан пижаш обязан улыт. Кажне машинно-тракторный станций 20 ен деч шагал огыл ӱдрамаш тракториста-шамычым ямдылен шуктышаш. 100 тӱжем тракториста-шамычым ямдылышаш верч кучедалме паша комсомольский руководитель-шамыч деч терпеливый да кропотливый отношенийым требоватла. Сандене каждый „мелочыш" вникатлен, депутатка-шамычын ӱжмашыштлан марий ӱдрамаш-шамыч кокла гычат шуко тракториста-шамычым ямдылен шукташ дене вашмутым пуышаш верч кучедалман.

Йошкар-Ола скоростной строительствын стахановецше-шамыч (шола гыч пурлашке): Ф. В. Чуршуков ден В. М. Ершов мозаичный ступеньым ямдылат.
Фото М. Чуршуковын.

ПРОИЗВОДСТВО ДЕЧ ОТРЫВАТЛЫДЕ 100 ТӰЖЕМ ӰДРАМАШ ТРАКТОРИСТКА-ШАМЫЧЫМ ЯМДЫЛЫМЕ НЕРГЕН

ВЛКСМ ЦК-н, СССР Наркомземын да СССР Совхоз-шамыч Наркоматын постановлений

Производство деч отрыватлыде 100 тӱжем ӱдрамаш-тракториста-шамычым ямдылыме нерген ял озанлык стахановец-шамычын шуко предложенийыштлан моткоч кугу значенийым придаватлен, ВЛКСМ ЦК, СССР Наркомзем да СССР Совхоз шамыч Наркомат постановитлат:

1. Социалистический земледелий да эл оборона областьыште ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже дене шындыме задача-шамыч шуктымашлан способствоватлыше, производство деч отрыватлыде 100 тӱжем ӱдрамаш-тракториста-шамычым ямдылыме нерген СССР ден РСФСР Верховный Советын самырык депутаткыже-шамычын инициативыштым одобритлаш.

2. 100 тӱжем тракториста-шамычым ямдылышаш верч массовый движенийым большевистский руководство дене обеспечитлаш областной, краевой комитет-шамычлан да нацреспублика комсомол ЦК-шамычлан, областной, краевой земельный отдел-шамыч ден республикысе наркомзем-шамычлан, МТС ден совхоз директор-шамычлан предложитлаш.

3. ВЛКСМ ЦК, СССР Наркомзем да СССР совхоз-шамычын Наркомат, производство деч отрыватлыде тракториста-шамычын сайын да массовый ямдылышаш верч республика, край, область, район, МТС, совхоз, колхоз, механизаций школа, инженер, агроном, механик, бригадир, тракторист-шамычын да ял озанлыкыште ыштыше чыла пашаенг-шамычын социалистический соревнованийыштым организоватлаш земельный орган-шамыч ден комсомольский организаций-шамычын пашаенгыштым призыватлат.

4. Тракториста - шамычым ямдылымаште соревнованийын каймыжым эреак освещатлаш „Комсомольская правда" н, „Соц. земледелие"-н „Совхозная газета-н", областной, краевой да республиканский комсомольский газета-шамычын редакцийыштлан предложитлаш.

5. Производство деч отрыватлыде тракториста - шамычым групповой ден индивидуальный ямдылымашым большевистски обеспечитлыше тракторист, бригадир, механик, агроном-шамычым да моло пашаенг шамычым премироватлымашым установитлаш.

6. Ӱдрамаш - шамычын трактор дене пашам ыштымыштын моткоч кугу государственный значенийжым аклыдымаш ваштареш решительно кучедал шогаш верысе чыла комсомольский организаций, земельный органым, МТС ден совхоз директор-шамычым обязатлаш. Тракториста-шамычлан максимум вниманийым да товарищеский заботым проявитлен, нунын кокла гыч эн сайыштым поощрятлен, пашашке специальность почеш закрепитлымашым обеспечитлен да тӱрлӧ государственный ден хозяйственный пашаш выдвигатлен, нунын йыр большевистский обстановкым создаватлаш.

7. Тракториста - шамычым ямдылымаште соревнованийын каймыжым руководитлашлан да итогым подводитлашлан тыгай составан комиссийым создаватлаш: ВЛКСМ ЦК секретарь Громов йолташ, СССР Земледелий Нарком Бенедиктов йолташ, СССР Совхоз-шамыч нарком Лобанов йолташ, „Комсомольская правда" редакций деч Полетаев йолташ, „Соц. земледелие" редакций деч Анисимов йолташ, СССР Верховный Совет депутат-шамыч—орденоносец Ангелина йолташ да Мухортова йолташ.

8. Итог подводитлыме срокым 1939 ий 15/XII установитлаш.

ВЛКСМ ЦК Секретарь Н. Михайлов.

СССР Земледелий Нарком И. Бенедиктов.

СССР Совхоз-шамыч Нарком П. Лобанов.

РСФСР мясной ден молочный промышленность первый квартал планым эртарен теменыт

РСФСР мясной ден молочный промышленностьын предприятийже - шамыч ВКП(б)-ын XVIII с'ездше лӱмеш социалистический соревнований шарыме осноеш 1939 ий первый кварталыште ыштен лукшаш продукцийым срок деч ончыч 1939 ий 26 мартлан теменыт.

1939 ий первый апрельлан 182 648,8 тӱжем тенгеаш продукцийым ыштен л у к м о — правительствын утвердитлыме планын 108 процентше. План деч утым 13.578 тӱжем тенгеаш продукцийым пумо.

62

Морко МТС-ын обязательствыже

Морко машинно-тракторный станцийыште СССР ден РСФСР Верховный Советын депутаткыже-шамычын производство деч кӱрылтде 100 тӱжем ӱдрамаш трактористкам ямдылаш ӱжмыштым пеш шокшын вашлийыныт да тракторист ден МТС-н моло пашаенже-шамыч коклаште обсуждатленыт. Тыге кажне тракторист, механик, бригадир-шамыч тений район мучко производство деч отрыватлыде 80 ӱдрамаш трактористкамямдылен шуктааш обязательствым налыныт. Тидым ыштен шукташлан кажне тракторный бригата социалистический соревнованийыш ушненыт да 2 трактористка деч шагал огы ямдыл н шукташ обязатлалтыныт.

100 тӱжем ӱдрамаш трактористка шамычым ямдылен шуктышаш верч кучедалме массовый движенийым МТС пеленсе комсомольский коллектив большевистский вуйлата. „Ме тиде шотышто конкретный мероприятийшамычым ыштен улына да тудым илышыш пуртен шуктышаш верч тыршена“ —манын комсомольский коллектив секретарь Суслова йолташ ойла.

Кызыт Моркинский МТС-н инициативышым подхватитлен комсомольский организаций шамычлан депутаткашамычын шындыме заданийыштым шуктышаш верч большевистски кучедалман.

П. Алипов.

Морко машинно-тракторный станцийын трактористка - ударницаже А. И. Алексеева йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

Трактористка-стахановка Григорьева

Григорьева Зоя 1936 ийыште Моркинский механизаций школыш тунемаш пурен. Тиде школа гыч тудо трактористка лийын лектын. 1937 ийыште Моркинский МТС-ыште трактористкалан пашам ышташ тӱҥалын.

Григорьева йолташ трактор дене пашам ышташ пеш чот йӧрата. Тудо комсомолка лӱмжым шкенжын стахановский пашаже дене сула. Пашам честно да сайын ыштен толмыжо дене моло тракторист шамыч коклаште авторитетым иметла. Сведенак 1938 ийыште Григорьевалан ответственный пашам доверятлен пумо: тракторный бригадын помбригадиржылан шогалтыме ыле. Тиде пашам тудо честь дене шуктен шогыш.

Кенеж пашам пытарымеке Григорьева йолташ тракторым ремонтироватлыше бригадыште пашам ышташ тӱҥалын. Тыштат тудо пашам пеш чаплын ыштен шогыш. Кечаш нормым 130-150 процент марте темен толын.

Григорьева йолташ шкенжын политический да культурный шинчымашыжым нӧлтышаш верчат чот тырша. ВКП(б) историйым самостоятельно тунемеш. Газетым, журналым чарныде лудын шога.

И. Алексеев.

СТАХАНОВЕЦ-ШАМЫЧЫН ПАШАШТ

Оршанка машинно-тракторный мастерской ыште ремонт пашам ыштыше-шамыч ВКП(б) XVIII с'ездын материалжым келгын тунемыт. Агитатор-шамыч Бояринцев ден Головин исторический с'ездын материалжым сайын умылтарен лудыт.

С'езд материал тунеммаш пашазе-шамыч коклаште у производственный нӧлталтмашым ыштен. Стахановец О.М Крупин кечаш нормым кум пачаш темен шога. Радиатор Г.С. Репин кажне кечын 150 200 процент марте тема. Токарь П.П. Рыбаков ден электрик А.Н Филимоноват кечаш нормым 170 процент утла темат.

МТМ коллектив Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш всесоюзный соревнованийыш ушнен. Тракторшамыч ремонтироватлыма шым кӱчык жапыште пытараш обязательствым валыныт.

Ф. Кузьминых.

„Пайгатнур“ колхоз председатель (Морко район) комсомолец И. Н. Меньшаков йолташ.
Фото М. Чуршуковын.

Тор'яльский МТС ремонт пашам кӱрылтмашке шуктен

Ново-Тор'яльский машинно-тракторный станций шошо агалан ямдылалтмашым кӱрылтмашке шуктен. Тачекечылан МТС-ын 89 трактор гыч 43 тракторым веле ремонтироватлен лукмо. Прицепной инвентарым ремонтироватлымашат кӱрылтышыштӧ. Але марте 11 тракторный плугым, 6 дисковый тырмам, 2 сеялкым ремонтироватлаш тӱҥалме огыл.

Трактор-шамыч ден прицепной инвентарым ремонтироватлымаште почеш кодмашын ик эн тӱн причинже — тиде МТС ден МТМ-ын руководительышт Чемеков, Шипанов да Домрачев йолташ-шамыч беспечностьым проявитлат. Ремонтный пашаеҥ - шамыч коклаште массово-политический паша ок ыштalт. Социалистический соревнованийым нигӧат ок вуйлате. Договорым шуктен толмашым тергымашышт уке. Стахановец-шамычым огыт поощрятле, нунын опытышт ден паша методыштым кумдан огыт шаре.

МТМ ыште ремонт пашаште сменыште 40 еҥ пашам ыштышаш ыле. Тиде шот дене кече еда МТМ гыч 4 тракторым ремонтироватлен лукман ыле. 40 еҥ олмеш сменыште 12—16 еҥ веле кошт. Теве 31 мартыште кечывал сменыште пашашке 24 еҥ миен огыл.

Тракторист да пашазе-шамыч коклаште ВКП(б) XVIII с'ездын материалжым изучатлымаш уке. Сталин йолташын докладшым пашазешамыч огыт шинче. Московский „Красный пролетарий“ заводын пашазе-шамычын Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ӱжмашыштым обсудитлен огытыл. МТС директорын политчасть дене заместительже Шипанов йолташ, видимо, мастерскийыш миен тракторист да пашазе-шамычлан с'езд материал ден у производственный нӧлталтмаш нерген умылтараш жапым муын огыл.

Ново-Тор'яльский МТС пелен изи огыл первичный комсомольский организаций уло. МТС-ыште улшо тыгай положенийым, конечно, ВЛКСМ комитет сай шинча. Секретарь Безель йолташ ден заместительже Танеров йолташ цехыштак пашам ыштат. Нуно ремонт паша нерген шуко кутыреныт, решенийым лукталеныт. Туге гынат, пашаште вашталтыш йӧршеш уке. Социалистический соревнованийыш цехыште ыштыше комсомолец-шамыч кокла гыч иктат ушнен огыл.

Мартын пытартышыштыже МТС-шке ВЛКСМ райкомолын секретарьже Шипицина йолташ миен. Секретарь Безель дене ик 5 минут нерге кутырен, икмыняр сведенийым налын да мӧҥгеш шикшалтын. А комсомольский организаций производственный программым кузе шуктен шога, ремонт пашаште молан комсомолец шамыч инициативым огытыл,—интересоватлен огыл.

Тор'яльский районный организаций-шамычын руководительыштат заседаний да совещаний-шамыч денак жапым эртарат. Практически нимомат ыштымашышт уке. Садланак ВКП(б) райкомышто да Райисполкомышто 31 мартлан 39 трактор веле ремонтироватлалтде кодын манын шотленыт. Варажым веле признатленыт: капитальный ремонт гыч эше 49 трактор лектын огыл.

М. Соколов.

Патриотизм да отечествым аралымаш

Патриот—тиде шке родинажым, шке калыкшым, шке родной йылмыжым шокшын йӧратыше айдеме. „Патриотизм—курымла дене да тӱжем ийла дене закрепитлалтше пеш келге чувство-шамыч кокла гыч ик пеш келге чувство“ (Ленин).

Историйын чын творецше-шамыч—шемер - шамыч гына шкеныштродной элым чын йӧратен кертыт. Нунын гына келге да благородный патриотический чувство лийын кертеш. Ленин 1914 ийын возымо „О национальной гордости великороссов“ статьяштыже ончыктен, что родиван подлинный эрге шамычше, калыкын пиалже верч кредалше шамыч,—тиде большевик шамыч, пролетарийшамыч, шемер-шамыч.

Капиталист-шамычлан родина—тиде эн ончычак эксплоатацийлан об'ект. Нуно шке калыкыштым чаманыде грабитлат, тудын эрыкшым пиктат. Нунын ваштареш революционный пролетариат шогалме годым кажне гана, нуно национальный интересым вожылдымын предатлат.

Национально-буржуазный государство-шамыч, кунам нуно складыватлалтыныт гына, кунам буржуазий феодальный раздробленность ден крепостной порядок-шамыч ваштареш кредалын, прогрессивный рольым мошныт. Тидыже капитализмын развиватлалташ тӱҥалмыже годым гына лийын кертын. Но буржуазный государство-шамыч шкеныштак калык ден вес калык-шамычым угнетатлыше орудийыш савырнымекышт, нуно шемершамычлан враждебный, реакционный вий лийыныт. Садлан Маркс ден Энгельс але эше индешлу ий ожно „Коммунистический партийын манифестыштыже“ тыге возеныт: капиталистический обществыште „пашазе-шамычын отечество уке“, эксплоатациеш да угнетениеш ocнoватлыме буржуазный порядок-шамыч пашазе-шамычлан ненавистный улыт. Буржуазный государство, особенно тушто, кушто фашизм осаллана, шемер шамычлан безработицым, шужымашым да тюрьмам гына пуэн кертеш.

Отечествым аралымаш дек шемер-шамычын огношенийышт конкретный исторический условий почеш лиеш, войнан характерже дене определятлалтеш. Справедливый, незахватнический, освободительный войнаште отечествым аралымаш—пытывь калыкын пашаже. А несправедливый, грабительский войнаште, наоборот, отечествым аралыме нерген лозунг калыкым ондалымаш лиеш.

Немецкий „рыцарь-пес-шамычым“ 1242 ийыште Чудский ерын ийже ӱмбалан Александр Невский новгородский войскажын шалатымыже мемнан родинан независимостьшо верч кредалме страница-шамыч кокла гыч ик эн волноватлыше страница. Виян да шакше тушманым, немецкий разбойник-шамычым Александр Невский шырпын шалатен, „тыге прохвост-шамыч русский мланде гыч йӧршынлан поктен колталтыныт“. (К. Маркс, Архив, 5 т. 344 стр., 1938 ийысе изд).

Тыгаяк геройский самоотверженность дене да лӱддымын русский воин-шамыч шкенышт отчизна верч Куликово пасушто хански орда дене да XVII курымын тӱҥалтышыштыже польский интервент-шамыч дене кредалыныт.

Наполеонын армийже Европышто лучший ыле да сеҥалтымаш пален огыл. Но русский войска дене вашлиймекыже, тудын нерген шарнымаш гына кодын. Чап-лымын полководец, шке армийжым да чапшым йомдарен, Россий гыч позорно куржын. Калык массын патриотизмже—теве крепость, кушак тӱняште эн виян армий—Наполеонын армийже шаланен!

Йӧршеш вес ыле 1914—1918 ийласе тӱнямбалсе война. Тиде война захватнический, тӱням уэш шеляш верч война ыле. Капиталист-шамычлан тудо миллиардный парышым пуэн, а шемер-шамычлан—лу миллион дене колышо ден сусыргышо-шамычым. Кӧ тиде войнаште „отечествым“ аралышаш верч шоген, тудо пашазе классын интересшым предатлен. Российыште эсер ден меньшевик-шамычын мелкобуржуазный партийышт именно тыгай изменнический позицийым занимагленыт.

Большевик-шамыч гына международный пролетарский солидарностьын великий знамяжлан ӱшанле кодыныт. Буржуазный отечествым аралаш огыл, несправедливый, иза шольым пуштедыме война ваштареш решительно кредалаш пашазе ден кресаньык-шамычым большевик-шамыч гына ӱжыныт.

Пашазе класс большевик шамыч почеш каен. 1917 ийын октябрьыште

(Мучашыже 4-ше страницыште).

МЕМНАН ЗАДАЧА—САИЫН ДА ОТЛИЧНО ТУНЕМАШ!

ВЛКСМ Маробком бюро 1938 ий 11 сентябрьыште, отлично тунемаш верч соревноватлымаште ончыко лекше школлан пуаш Ленинско-Сталинский комсомолын XX-шо идалыкше лӱмеш переходящий Йошкар знамям учредитлен. Тиде знамям 1939 ий 2 апрельыште ВЛКСМ Маробком бюрон решенийже почеш, учебно-воспитательный пашам образцово шындымылан Сернурский средний школлан вручитлыме.

Сернурский средний школын отличницаже-шамыч акаж ден шӱжарже—Глушкова Еня ден Лидя. Нуно кажне ийын отлично тунемыт, активный пионерка улыт. Фото М. Чуршуковын.

Йошкар знамям кидна гыч огына мучыштаре

Комсомольский организацийын инициативше почеш ВКП(б) XVIII с'езд почмым тунеммаште сай показатель дене вашлияш, мемнан школа предс'ездовский социалистический соревнованийыш ушнен. Комсомолец-шамыч чыла предмет денат отлично да хорошо тунемаш соцдоговорым ыште ныт да тыгак моло тунемше-шамычымат ӱжыныт. Тиде договорым шукташ комсомолец, тунемше-шамыч уло вийым пыштен кучедалыныт да шке договорыштым тӱрыс теменыт.

Первый жапыште почеш кодын тунемше комсомолец-шамычат улыт ыле. Ме нигана велэ огыл нунын самоотчетыштым комитетын заседанийыште да комсомольский собранийыш колыштынна да практический полышым пуэн улына. Тыге нуно тунеммаште ончыко лектыныт. Теве Лучков Иван, Роженцов молат кызыт хорошо отметка дене тунемыт. Начаррак тунемше комсомолец-шамычлан ударник-шамычат шуко полышым пуэныт.

Посна комсомолец-шамыч Асланов, Гужавин, Швалев, Малинин, Волков, Софронова, Людмила Липатникова, Лежнина, Лобанова, Вершинин, Чепайкина да молат чыла предмет денат отлично да хорошо гына тунемыт.

Комсомолец-шамыч тунемме ден пырля ВКП(б) XVIII-ше с'езд материал шамычым изучатлат да колхозник-шамычлан умылтарат.

Учебно-воспитательный пашам образцово шындымылан мемнан школлан ВЛКСМ Маробкомын переходящий Йошкар знамяжым пумо. Ме тиде знамям кидна гыч огына мучыштаре.

НАУМОВА Зинаида Федоровна.

Сернурский средний школа пеленсе ВЛКСМ комитетын секретарьже.

РОДИНАМ ЙӧРАТЫШЕ ЙОЧАШАМЫЧЫМ ВОСПИТАТЛЕНА

ВЛКСМ Обком бюро ден Марийский АССР Наркомпросын решенийышт почеш, мемнан Сернурский средний школлан учебно-воспитательный пашам образцово шындымылан ВЛКСМ Маробкомын переходящий Йошкар знамяжым вручатлыме. Йошкар знамям налмек мемнан школышто тунемше-шамыч ден учитель-шамыч шке ончылныштышт шогышо кугу да почетный задача-шамычым эше раш умылат.

1938 ий 28 декабрьыште отличник-учитель-шамычын совещанийыште М. И. Калинин йолташ ончыктен: учительын главный задачаже—у еҥым, социалистический обществын гражданинжым воспитатлымаш. Тиде у еҥлан эн сай качествым, шке калыкшым йӧратымашым, честностьым, храбростьым, товарищеский спайкын чувствыжым, пашам йӧратымашым пурививатлыман.

ВКП(б) XVIII с'езд хозяйственный строительство да мемнан элын обороноспособностьшым укрепитлымаш задача-шамыч ден пырля массым коммунистический духеш воспитатлаш кӱлмӧ задачым шынден. Нине задача шамычым шукташ мемнан школышто коллектив уло вийым пыштен пижын. Мемнан школа первый чырыкыште 91 процент успевающий студент-шамычым гына иметлен гын, кумышо чырыкыште 94 процентым иметла. Чылаже 34 тунемшын начар отметкыже уло. Нунын кокла гыч 24 тунемшыже ик начар отметка гыч иметлат. Нунат лишыл жапыште шкенынштын начар отметкыштым ликвидироватлат. Тенийсе тунемме ийым чыла предмет денат сай отметка дене тунем пытарена.

Первый чырыкыште чылаже 104 отличник ден ударникым иметлена ыле гын, кумышо чырыкыште 140 иметлена.

Школышто комсомольский ден пионерский организаций кушкыт. Чылаже 77 комсомолец да 274 пионер уло. Комсомольский ден пионерский организаций-шамыч воспитательный пашам саемдымаште моткоч кугун полшеныт.

Мемнан средний школа Обронинский школа дене соревноватла. Соревноватлымаште эре ончыл верышке лектын. Учитель-шамыч урокым сайын ямдылат толыт. Тунеммаште почеш кодшо-шамычлан практически полшен шогат.

Н. А. Куликов.

Сернурский средний школын директоржо.

Сернурский средний школын ударницаже ден отличницаже (шола гыч пурлашкыла): Костромина Зина ден Кропотова Шура. Кокымышо чырыкыште Костромина йолташ математика предмет дене начарын тунемын. Тудлан Кропотова йолгаш чот полшен. Кызыт Костромина ударник-шамыч радамыш лектын. Фото М. Чуршуковын.

10 классыш сай отметка дене вончем

Тунеммашке уло вийым пыштен пижат гын, кеч могай йӧсылыкымат сенгаш лиеш. Первой жапыште мланемат тунемаш нелырак ыле. Мый тиде нелылыкым сененам. Кызыт 5 предмет дене отлично да моло предмет дене сай тунемам. Ударник-шамыч радамыште улам.

Тунеммаште почеш кодшо йолташ-шамычланат эреак полшен шогем. Почеш кодшо-шамычын йодышыштлан умылтарынет гын, шкалан тиде йодышым сай шинчыман. Тыге йолташлан полшымо годым шкежат шуко умлен.

Теве Швалева йолташ 7 предмет дене начар тунемеш ыле. Мый тудлан йолташ семын полшаш пижым. Урокым ямдылаш занятий деч вара школышко коштына ыле, мемнан общежитий школа деч тора огыл. Школышто сайын гына наглядный пособийым использоватлен урокым ямдылалтына. Тыге Швалева йолташ 5 предмет дене начар отметкыжым пытарен.

Мый тунемме ден пырля пионер вожатыйлан пашам ыштем да ВЛКСМ комитетын ченжже улам. Мыйын 7 №-ан отрядыште пионер-шамыч чыланат сай тунемыт.

Шошо каникулым сайын эртарышым. Каникул жапыште художественный литературым Чернышевскийын „Что делать?", Толстойын „Хлеб" да моло книга-шамычымат лудынам. Сай канен, у вий дене тунемаш тӱҥалынам. Испытанийлан сайын ямдылалтын 10 классыш чыла предмет денат отлично да хорошо отметка дене вончем.

СОФРОНОВА ЛЮДМИЛА.

'Сернурский средний школын отличникше-шамыч яра жапышт годым пионерский комнатыште художественный литературым лудыт. Снимкыште (шола гыч пурлашкыла): Наумова Раиса, Баранова Нина, Шубин Аркадий, (шогат)—Кропотова Юля ден Баранов Леонид. Фото М. Чуршуковын.

СТАЛИНСКИЙ ЗАБОТЫМ ОПРАВДАТЛЕНА

Звонок погынымаш тӱҥалмым шиштарен йоҥгалте. Тунемше-шамыч чыланат шпланыныт. Школа директор Николай Александрович Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнымо нерген кӱчыкын ойлен погынымашым почо.

Ленин — Сталин великий партийын исторический XVIII с'ездше,—ойла тудо,—социализмын величественный победыже-шамычлан итогым ыштен да коммунизмын торжествожлан корным палемден. Мемнан социалистический элын чыла луклаштыжат пашазе, интеллигенций, колхозник да тунемше-шамыч „Красный пролетарий" заводысо пашазе-шамычын Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийышке ушнаш ӱжмӧ обрщеийыштым обсуждатлен,конкретный обязательствым налыт. Меат таче „Красный пролетарий" завод ден Марбумкомбинатысе пашазе-шамычын обращенийыштым обсуждатлышт улына.

Умбакыжым Николай Александрович Марбумкомбинатысе пашазе-шамычын обращенийыштым лудо. Об ращений лудмо почеш тунемше-шамыч выступатлышт.

— Мемнан пиэлан социалистический родинаште,—ойла отличник Шубин Аркадий, — советский йоча-шамычлан волгыдо кумда корно почылтын. Мемнам туныктышаш верч партий ден правительство да лично Сталин йолташ заботитлат. Ме тыгай кугу, отеческий заботым оправдатлена. Ме туге тунемаш тӱҥална, чтобы мланна Сталин йолташат каласыже—отлично, йоча-шамыч!

Мут отличница Баранова Нинал пуалте. Тудо Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнаш да шке семынжак коллектив Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнен, конкретный обязательствым налыч. „ВЛКСМ Обкомын йошкар знамяже ончыкыжат мемнан кидыште лиеш. Ме тиде знамя дене ончыко, тунеммаште у сеҥымаш-шамычыш каена"—манын тунемше-шамыч ден учительский коллектив заверятлат.

* * *

Кас. Шошо деж юалгын гынат, марпуа. Тымык наш да шке семынжак кажне ийын отлично тунемаш моло тунемше-шамычымат ӱжӧ.

Тыге Сернурский средний школысо тунемше-шамыч ден учительский коллектив кавашке шӱдыр-шамыч шайла йылгыжыт. Школа пӧртыштӧ электрический лампын волгыдо тулжо торашке шумеш волгалтын.

Тунемше, пионер, комсомолец-шамыч яра жапым культурно эртараш пионерский комнатышке погыненыт. Таче нуно путырак весела кумылан улыт. Молыт, воштылыт, испытанийлан сайын ямдылалтмышт нерген кутырат. Патефон йоча-шамычлан йӧратыме мурым шокта:

Кипучая,
могучая,
Никем непобедимая,
Страна моя,
Москва моя,—
Ты самая любимая...

Тунемше-шамычлан сай канаш да отлично тунемаш чыла условийымат ыштыме. Нуно сталинский заботын достоинство дене оправдатлат.

Рожкин Йыван.

63

Сталинский кӱкшӧ лектышан шурно верч

„Ушемнур" колхоз У-Тор'ял районышто ончыл колхозлан шотлалтеш. Сандене 1937 ийыште У-Тор'ял МТС переходящий йошкар знамям пуыш. Тиде знамям колхоз пеҥгыдын куча.

—Переходящий йошкар знамям 1939 ийыштат шкеван кидыштынак пеҥгыдын кучаш тӱҥалына,—маныт колхозник-шамыч. Тиде мутыштым колхозник-шамыч паша дене сулат. Колхоз 1939 ий корно строительство планым 108 процентлан да чодра ямдылыме планым 100 процентлан темен. Тыгак колхоз шошо агаш лекташ ямде. Ялозанлык машина да кычкен лекшаш инвентарь чыла ремонтироватлыме. Ӱдышаш шурно чыла культур денат сортироватлен кукшо верыш оптымо. Пасушко 250 воз терысым лукмо, 12 центнер ломыжым да 5 центнер кайык терысым погымо.

С'езд петырныме лӱмеш митинг лийын ыле. Митингыште колхозник-шамыч кӱкшӧ сталинский урожай верч кучедалаш обязательствым налыч.

Кызыт колхозник-шамыч коклаште с'езд материалым умылтарымаш эртаралтеш.

И. В. Егошин.
В. С. Романов.

Значкист-шамыч шукемыт

Ронго. Руя-сола неполный средний школышто оборонный пашам сайын шындыме.Осоавиахим организаций ПВХО ден ЮВС значкист-шамычым ямдылаш пижын.

Шукерте огыл 4 еҥ ЮВС значоклан нормым сдатлышт. 54 тунемше БГСО ден ГСО значоклан нормым сдатленыт да значокшымат налыныт. М. В. Семенов.

Оласе предприятий пашазе-шамыч союз ВКП(б)-н XVIII с'ездше вашеш шкенжын членже-шамычлан читальный залым почын.

Снимкыште: Йошкар-Ола предприятий-шамыч Союзын членже-шамыч читальный залыште газетым лудыт. Фото М. Чуршуковын.

ИСТОРИЧЕСКИЙ С'ЕЗД МАТЕРИАЛЫМ ИЗУЧАТЛАТ

„Великий путь" колхозышто колхозник ден колхозница-шамыч (Пектубаево район) ВКП(б) XVIII с'ездыште Сталин йолташын ыштыме докладшым да Андреев йолташын речьшым изучатлат. Агитатор-шамыч Садовин, Белков, Волков да молат колхозник-шамычлан сайын умылтарат.

Загайнов.

* * *

„Окаш" колхозышто (Кужеҥер район) Сталин, Молотов, Жданов йолташ-шамычын XVIII с'ездыште ыштыме докладыштым да превийыште кутырышо йолташ-шамычын речьыштым йӱкын лудмаш эртаралтеш. Лудмашым Коҥганур неполный средний школын учительже Щербаков йолташ сайын умылтарен эртара.

А. Кошкин.

Ронго средний школышто 9-ше классыште тунемше-шамыч Суворов Анатолий, Гордеев Гурий, Веселов Евгений, Бултов Леонид, Лукин Илария, Комелина Людмила, Рожкина Зоя, Куклина Анна, Федорова Настя, Кузьминых Александра ВКП(б)-н XVIII с'ездшым чыла предмет денат „отлично" тунеммаш дене вашлийыч. Кызыт тунемше-шамыч с'езд материалым изучатлат.

Загайнов.

* * *

Кугу-Кожлаял неполный средний школысо учительский коллектив (Морко район) ВКП(б) XVIII с'ездын материалжым изучатлымашым сайын организоватлен. Сталинын, Молотовын да Жданов йолташ шамычын докладыштым изучатлымаште тунемше-шамыч активно участвоватлат.

Учитель-шамыч колхозник-шамыч коклаштат с'ездовский материалым умылтарат. Теве Борисов йолташ „Патыр-иге" колхозышто да Соснин йолташ „Чолга шӱдыр" колхозышто Сталин йолташын докладшым лудыт да беседым эртарат.

А. Григорьев.

* * *

Иркин начальный школышто тунемше-шамыч (Звенигово район) с'езд вашеш налме обязательствыштым тӱрыс шуктат. Теве 1-ше №-ан пионерский отрядысе пионер-шамыч Малышкин, Остроумова, Ласточкина, Шутников, Димитриев, Степанов да молат с'ездым „хорошо" да „отлично отметка дене тунемын вашлийыч. „Ончыкыжат тыгак тунемаш тӱҥалына"—манын тунемше-пионер-шамыч ойлат.

А. ДАНИЛОВ.

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА-ШАМЫЧ

Албанийыште итальянский интервенций

Париж. Гавас агентствын югославский корреспондентше тыге увертара: теҥгече эрдене итальянский моторизированный часть-шамыч Эльбасаныш (Албанийын центрыштыже) шуыныт да юго-востокышкыла Поградец велыш (югославский граница лишне) умбакыже ончыко каят.

Албанский войска да партизан-шамыч захватчик-шамыч ваштареш кучедалмашыштым чарнен огытыл.

Английысе кооперативный партий конференцийын резолюцийже

Лондон. Английский кооперативный партийын кызыт лийше конференцийже Англия, Франция ден СССР коклаште ваш полшымо нерген пактым заключитлаш требоватлыше резолюцийым единогласно принимайтлен. Принимайтлыме резолюцийыште Английысе кызытсе правительствын шуктен шогымо внешний политикыже осуждатлалтеш.

Мемнан критика почеш

1939 ий 18 февральыште 16 номеран „Рвезе Коммунист" газетеш „Краснояр-ский школышто безобразий-шамычым пытараш" вуймутан П. Алиповын статьяжым печетлыме ыле.

Тиде статьям Звениговский РОНО терген налын тыге увертара: Краснояр-ский средний школышто учебно-воспитательный пашам начар шындымылан школа директор Лобанов йолташлан выговорым пумо.

Патриотизм да отечествым аралымаш

МУЧАШ

пролетарский революцийым ыштымек, пашазе класс беднейший крестьянство дене союзышто буржуазный государствым йӧршеш шалатен да пашазе классын социалистический отечествыже лийын. Мланде, завод, банк-шамыч, наука, культура—чыла тиде калык массын достоянийже лийын. Сеҥыше пролетариатын волянжым выражатлен, Ленин большевистский партий лӱм дене тыге каласен: „Ме—ынде, 1917 ийын 7 ноябрь (25 октябрь) гыч оборонец-шамыч, ме—тиде кече гыч отечество аралышаш верч", (Ленин, XXII т. 291 стр.).

Кунам эл кӧргысӧ да внешний тушман-шамыч—белогвардеец ден интервент шамыч — калыкын сеҥен налме эрыкшым налаш тӧченыт, „партий иностранный интервенцийын войскаже ваштареш, революций дене сӱмырал шуымо эксплоататорский класс-шамычын мятежышт ваштареш отечественный вой пашке калыкым шогалтен". (ВКП(б) историй", 218 стр.).

Кажне советский айдемын келге патриотический чувство уло. Шке отечествыжын благолан, родинаже верч советский гражданин кеч могай героический поступкым ышташ ямде.

Патриотизмын творческий проявленийже улшо героизм мемнан элыште массовый явлений лийын. Хасан ер дене бойлаште тӱжем дене боец-шамыч социалистический отечество верч лӱддымыштым да отвагыштым моткоч чаплын ончыктышт. „Родина верч!", „Великий Сталин верч!"—мут дене нуно тушман ӱмбак атакыш, Заозерная высотам штурмоватлаш каеныт да японский самурай - шамычым шала теныт.

„Отечествым аралымаш СССР кажне гражданинын священный долгшо улеш". Сталинский Конституций гражданинын эн кӱкшӧ да почетный обязанностьшым тыге определитла.

Кажне, кӧ родиналан, изменитла кӧ социалистический отечество аралымашым лушкыдемда, калыкын тушманже улеш да иктым гына достоин -чаманыде пытарымашым. Троцкистско бухаринский изверг шамыч калыкын моткоч осал туш манже-шамыч улыт. Нуно мемнан родина дене торгаеныт, мемнан млендым пӱчкедаш да фашистский хищник-шамыч коклаште шеледаш шоненыт.

Революционный бдительность, социалистический отечествым аралашлан эре ямде улмаш, — советский патриотын тиде эн главный, эн шерге да виян качествыже. Советский патриот-шамычын социализм пашалан пеҥгыде преданностьшт, Ленин—Сталин партийым мучашдыме йӧратымашт тыште воплотитлалтыныт.

Внутренний политика областьыште партийын тӱҥ задачыже-шамычым определятлен, Сталин йолташ ВКП(б) XVIII с'ездыште ыштыме докладыштыже „советский патриотизмым развиватлаш да культивироватлаш кӱлеш" манын ончыктен. Великий вождьын указанийжым Ленинско-Сталинский комсомол молодежь воспитатлымаште действийын боевой программыже семын воспринитлен.

Сталин йолташ мемнан эреак туныкта: вес элласе паш зе класс дене интернациональный связьым пеҥгыдемдаш да воспитайный туге организоватлаш, чтобы комсомолышто кеч кунамат интернационализм дух лийже. Интернационализм ден патриотизм—ойыраш лийдыме улыт.

Советский молодежьлан илышыште высший идеал социалистический родинажлан, Ленинын—Сталинын великий пашажлан служитлымаш улеш.

Тудо советский мландын кажне вершокшым отстаиватлаш ямде лийын шога.

Мемнан священный границынан неприкосновенностьшым тушман пудырташ тоштеш гын, Ленинско-Сталинский комсомол, уло советский молодежь социалистический отечествым, Ленинын—Сталинын пашажым советский патриотлан кӱлмӧ семын—мужественно, моштен, достоинство дачеть дене, тушман-шамычым йӧршеш сеҥышашлан шкенжын вӱржым да шке илышыжым чаманыде аралаш тӱҥалеш.

П. Юрзин.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—297. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.